

Dosarul nr.2ra-597/23
2-18003713-01-2ra-25042023

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga (jud: N. Lazareva)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: Gh. Colev, A. Curdov, Șt. Starciuc)

Î N C H E I E R E

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anastasov Vadim împotriva Primarului mun. Comrat cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respins apelul declarat de Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai și menținută hotărârea din 06 mai 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga,

c o n s t a t ă :

La 05 septembrie 2018, Anastasov Vadim a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului mun. Comrat cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în iunie 2017, s-a adresat Consiliul mun. Comrat cu cerere, solicitând să i se dea în arendă terenurile amplasate în XXXXX: XXXXX, XXXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX, aflate în proprietatea administrației publice-locale mun. Comrat.

Din motiv că terenurile solicitate nu erau formate în calitate de bunuri imobile ca obiecte de drept independente și nu erau înregistrate în Registrul bunurilor imobile, prin înțelegere cu Primarul mun. Comrat, în locul proprietarului terenurilor, a acoperit pe cont propriu cheltuielile pentru serviciile cadastrale de formare și înregistrare a bunurilor imobile, cu rambursarea ulterioară a acestor cheltuieli.

Drept confirmare a celor enunțate, Anastasov Vadim a făcut trimitere la demersul Primarului mun. Comrat din 13 iunie 2017 adresat Serviciul Cadastral Comrat cu privire la formarea hotarelor terenurilor și întocmirea planurilor cadastrale, în care s-a stipulat că suportarea cheltuielilor în acest sens vor fi suportate de către el.

În corespundere cu înțelegerea convenită cu Primarul mun. Comrat, la 14 iunie 2017 a achitat toate cheltuielile legate de formarea bunurilor imobile ca obiecte de drept

independente și înregistrarea acestora, în sumă totală de 6000 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată.

La 06 decembrie 2017, s-a adresat Primarului mun. Comrat cu cerere, prin care a solicitat ca cheltuielile acoperite de către el în locul proprietarului pentru formarea terenurilor ca bunuri imobile separate și înregistrarea acestora, în sumă de 6000 de lei (care trebuia să-i fie rambursată), să fie apreciate în contul stingerii datoriei la plata arendei terenurilor, însă a primit refuz prin scrisoarea din 08 decembrie 2017.

La 14 februarie 2018, s-a adresat Primarului mun. Comrat cu cerere, prin care a solicitat restituirea sumei de 6000 de lei cu titlu de cheltuieli de formare a bunurilor imobile și de înregistrare a acestora, pe care le-a suportat pe cont propriu, dar a fost respinsă prin răspunsul din 14 martie 2018.

Cu trimitere la art.514 și art.515 din Codul civil (în redacția legii până la modificările și completările operate din 01.03.2019), reclamantul consideră că, din împrejurările reținute se atestă nu doar faptul de inițiere, dar și de desfășurare a negocierilor de încheiere a contractului, circumstanță ce servește drept temei de naștere a drepturilor și a obligațiilor părților. La caz, nașterea de drepturi și obligații a avut loc la etapa de negocieri cu Primarul mun. Comrat de formare a terenurilor solicitate ca bunuri imobile separate și achitarea de către el a serviciilor cadastrale de formarea a acestor imobile.

Cu referire la art.14 alin.(1) și (2) și art.572 alin.(2), art.602 alin.(1) și alin. (3) din Codul civil, Anastasov Vadim a solicitat, admiterea acțiunii și încasarea din bugetul mun. Comrat în beneficiul său a sumei de 6000 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 mai 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga acțiunea depusă de Anastasov Vadim a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 01 iunie 2022, Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 30 septembrie 2022 a fost prezentat apelul motivat, solicitând casarea hotărârii din 06 mai 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii în sensul formulat (f.d.85, 103).

Prin decizia din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat a fost respins apelul declarat de Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai și menținută hotărârea din 06 mai 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

Prima instanță și instanța de apel, fiind învestite cu judecarea prezentei cauzei, au motivat soluțiile de respingere a acțiunii depuse de Anastasov Vadim prin faptul că, reclamantul a indicat în acțiune în calitate de pârât pe Primarul mun. Comrat, dar în același timp a solicitat să fie încasată din bugetul local a mun. Comrat suma de 6000 de lei cu titlu de cheltuieli suportate la formarea și înregistrarea bunurilor imobile în litigiu, iar cheltuielile de judecată din contul Primarului mun. Comrat.

Afară de aceasta, instanțele de judecată au stabilit că, la acțiune reclamantul a anexat ordinul de plată din 14 iunie 2017, din care rezultă că suma de 6000 de lei a fost achitată de către Anastasov Vadim pentru formarea terenurilor pe contul Agenției Servicii Publice (f.d.9).

Instanțele de judecată au dedus că, suma pretinsă de reclamant, nu a fost achitată în bugetul mun. Comrat, a Primăriei mun. Comrat sau a Primarului mun. Comrat, dar a fost achitată benevol de Anastasov Vadim la contul Agenției Servicii Publice pentru serviciile cadastrale de formare a bunurilor imobile separate.

Instanțele de judecată au subliniat că, reieșind din actele cauzei, înțelegerea dintre părți a fost una verbală referitor că finanțarea formării bunurilor imobile va fi efectuată de către Anastasov Vadim, fapt ce rezultă din cererile primarului adresate organului cadastral Comrat cu privire la stabilirea hotarelor și întocmirea planurilor geometrice pentru aprobare (f.d.3-8), însă despre rambursarea acestor cheltuieli părțile nu au convenit.

În acest context, instanțele de judecată au rezumat că, prezenta acțiune a fost înaintată față de un pârât necorespunzător.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat inoportună atragerea în proces a Primăriei mun. Comrat și a Agenției Servicii Publice, având în vedere că pretențiile au fost înaintat doar față de Primarul mun. Comrat.

Instanțele de judecată au menționat că, suma pretinsă de Anastasov Vadim de 6000 de lei a fost achitată pentru formarea bunurilor imobile.

Cu trimitere la art.17 alin.(1) din Legea nr.354/2004, instanțele de judecată au menționat că, pentru a obține permisiunea de formare a unui bun imobil proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale, persoana interesată depune o cerere la autoritatea împuternicită cu administrarea bunului imobil respectiv.

La caz, inițiatorul și persoana interesată de formare a bunurilor imobile – 6 terenuri pentru amplasarea panourilor de publicitate, este Anastasov Vadim, fapt ce rezultă din cererea din 10 martie 2017 adresată Primarului mun. Comrat (f.d.23), prin care ultimul a solicitat să i se transmită terenuri în mun. Comrat pentru amplasarea panourilor publicitare, cu indicarea a celor 6 sectoare de teren amplasate în XXXXX: XXXXX, XXXXX, XXXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXXX.

Nu a fost reținut nici argumentul reclamantului precum că, nu este persoană interesată în formarea bunurilor imobile din litigiu, deoarece vine în contradicție cu prevederile art.22 alin.(9) din Legea nr.354 din 28.10.2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, care cert statuează că, cheltuielile de formare și înregistrare a bunurilor imobile se consideră, în cazul formării în temeiul hotărârii Serviciului Fiscal de Stat, cheltuieli de executare silită a obligațiilor fiscale, sumele respective transferându-se beneficiarilor în conformitate cu art.208 din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997. În celelalte cazuri, aceste cheltuieli sunt suportate de persoanele interesate.

Nu a fost reținut și argumentul invocat de reclamant precum că, terenurile în litigiu constituie proprietate a mun. Comrat și cheltuielile de formare a bunurilor imobile urmează să fie suportate de proprietarul obiectelor formate, la caz, din mijloacele administrației publice locale mun. Comrat, adică din bugetul local, considerat de către instanțele de judecată ierarhic inferioare drept declarativ și contrar prevederilor art.17 alin.(1) și art.22 alin.(9) din Legea nr.354/2004, nefiind indicat cadrul legal care reglementează această obligație.

Pe final, instanțele de judecată au concluzionat asupra netemeinicii acțiunii depuse de Anastasov Vadim.

La 08 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii din 06 mai 2022 a Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii în sensul formulat.

În susținerea recursului, Anastasov Vadim, cu trimitere la art.432 alin.(1) și (2) lit.a), b) și c) din Codul de procedură civilă, a invocat că instanța de apel la examinarea prezentei cauze nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A menționat că, s-a adresat Primarului mun. Comrat să i se transmită în arendă terenurile în litigiu, care nu erau formate ca bunuri imobile separate și înregistrate în registrul bunurilor imobile. După depunerea cererii cu privire la darea în arendă a terenurilor, Consiliul mun. Comrat a emis decizia nr. 11/10 din 26 mai 2017 privind formarea hotarelor terenurilor, ce presupunea efectuarea lucrărilor cadastrale la formarea acestor terenuri și respectiv suportarea cheltuielilor pentru formarea acestora.

Instanța de apel nu a ținut cont că, terenurile în litigiu constituie proprietate a mun. Comrat, respectiv proprietarul trebuie să suporte toate cheltuielile de formare și înregistrarea a acestora, cu mijloacele din bugetul local.

Faptul că, a avut un acord cu Primarul mun. Comrat privind acoperirea de către el a cheltuielilor de formare a obiectelor și înregistrare a lor, sub formă de plată a serviciilor cadastrale, se confirmă prin cererile Primarului mun. Comrat din 13 iunie 2017 adresate organului cadastral mun. Comrat, prin care s-a solicitat formarea hotarelor terenurilor și întocmirea planurilor cadastrale.

Intimatul nu a prezentat probe că cheltuielile de formare și înregistrare a bunurilor imobile trebuie să fie suportate anume de solicitant și nu de proprietarul bunurilor imobile.

Instanța de apel eronat a aplicat prevederile art.22 alin.(9) din Legea cu privire la formarea bunurilor imobile, or, această normă de drept reglementează doar anumite cazuri strict-specifice de formare a obiectelor imobile și înregistrare a lor din inițiativa: instanței de judecată, Serviciului Fiscal de Stat și executorului judecătoresc.

Recurentul consideră că acest mecanism de plată a serviciilor pentru formarea și înregistrarea bunurilor imobile, prevăzut la norma de drept enunțată supra, nu este aplicabil speței.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia la 24 noiembrie 2022, în ședință publică.

Din actele cauzei rezultă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Anastasov Vadim și reprezentantului acestuia, avocatul Jecov Nicolai, la 02 februarie 2023, fapt ce rezultă din scrisoarea anexată la dosar (f.d.138) și

recepționată de către ultimii la 02 februarie 2023 și respectiv la 07 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin avizele poștale de recepție (f.d.139-141).

Astfel, recursul declarat la 08 februarie 2023, de către Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai, este în termen.

La 11 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Primarului mun. Comrat copia recursului declarat de Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, recepționată de către ultimul la 15 mai 2023, fapt ce reiese din avizul poștal de recepție anexat la dosar (f.d.171, 173), cu toate acestea, intimatul nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursul a fost declarat la 08 februarie 2023, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acesta va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă (până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului (08 februarie 2023), cererea de recurs se consideră

inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului rezultă că, Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai a invocat temei de admisibilitate a recursului prevederile art.432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 08 februarie 2023, potrivit cărora, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea;

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute de art.432 alin.(2) lit.a), b) și c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, normă citată supra, nu a stabilit că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată sau că a interpretat în mod eronat legea.

În acest context, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în

această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art.440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Anastasov Vadim, reprezentat de avocatul Jecov Nicolai.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc